

מבשר טוב

תקיעות יום ב'

ראש השנה

תשפ"ג

פה עיה"ק ירושלים ת"ו

מאמר מצא חן במדבר עם שרידי חרב

א

עליית השי"ת כביכול מכיסא הדין לכיסא הרחמים

"עֲלֶה אֱלֹקִים בְּתִרְעָה ה' בְּקוֹל שׁוֹפָר" (תהלים מז, ו).

פירש הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע בספה"ק "קדושת לוי" (לראש השנה ד"ה עלה) וזלה"ק: "ויבואר, על פי דאיתא ב'תיקונים' (תיקון יח), בשעה שישראל תוקעים בשופר ה' הולך מכסא דין לכסא רחמים".

"וזהו הרמז, 'עלה אלהים בתרועה ה' – השם 'אלהים' שמורה על דין (ב"ר לג, ג) יש לו עליה. 'ה' בקול' – רוצה לומר שנקרא ה' שמורה על רחמים (שם). 'בקול שופר' – בשעת תקיעת שופר" עכלה"ט.

וכדברי קדשו מבואר במדרש פרשת אמור (ויקרא"ר כט, ג): "יהודה ברבי נחמן פתח, 'עלה אלהים בתרועה ה' בקול שופר'. בשעה שהקב"ה יושב ועולה על כסא דין בדין הוא עולה, מאי טעם 'עלה אלהים בתרועה'. ובשעה שישראל נוטלין את שופריהן, ותוקעין לפני הקדוש ברוך הוא, עומד מכסא הדין ויושב בכסא רחמים, דכתיב 'ה' בקול שופר', ומתמלא עליהם רחמים ומרחם עליהם, והופך עליהם מדת הדין לרחמים, אימתי 'בחדש השביעי' (ויקרא כג, כד) "ע"כ.

ב

בקיעת קול שופר את המסכים המבדילים לגלות רזי צפונות גנוי נסתרות

כתב הרמב"ם ז"ל (פ"ג מהל' תשובה ה"ד) ביסודו של שופר, וז"ל הזהב: "אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו, כלומר, עורו ישינים משנתכם, ונרדמים הקיצו מתרדמתכם, וחפשו במעשיכם, וחזרו בתשובה, וזכרו בוראכם. – אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן, ושוגים כל שנתם בהבל וריק, אשר לא יועיל ולא יציל. הביטו לנפשותיכם, והטיבו דרכיכם ומעלליכם, ויעזוב כל אחד מכם דרכו הרעה, ומחשבתו אשר לא טובה" ע"כ.

מבואר, שעצם המצוה של תקיעת שופר 'גזירת הכתוב' היא, כמ"ש במכילתין (ר"ה מז): "רחמנא אמר תקעו". והרמז הפנימי שבה מכון לעורר בחינת 'ישינים' מתוך שנתם, ואפילו בחינת 'נרדמים' יש בכוחו של שופר להקיצם מתוככי תרדמתם.

[ובביאור המשך לשון הרמב"ם בסגולתו של שופר, בהבטה אל הנפש פנימה בתיקונה והטבתה ועזיבת "מחשבתו אשר לא טובה", כבר נתבאר בעזה"י בדרשת הסליחות, יעוין שם היטב בגדר 'מחשבה שאינה טובה', שעדיין איננה 'מחשבה רעה', אלא 'שאינה טובה' שאינה מביאה תוחלת ותקוה לרומם את נפשו בתשובה, אלא לחידלון וייאוש מלמצוא בעצמו את כוחו ואפשרותו להשתנות לטובה, עיין שם באורך ואין כאן מקומו].

וכבר ביארנו (תקיעות יום א') בעומק פנימיות כוונת "עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם", שאין כאן רק התעוררות כללית לתשובה, לעורר ישנים ולהקיץ נרדמים. אלא כוחו של שופר בקלא פנימאה שבו לחדור ולבקוע מסך החשכות העב המבדיל בין איש ישראל לרצונו הפנימי לעבוד השי"ת בלבב שלם, ומתוך אותו ניפוח מעבה הקליפה ושברון לב שהכרית השופר נתגלה אמיתת רצון איש ישראל הטוב, כד"א (ברכות יז.) "רצוננו לעשות רצונך", עיין שם.

ועתה נראה להוסיף עוד בהתגלות הצפונות שהבקיע השופר גם כלפי מעלה כביכול ב"ה, כמבואר מדברי הקדושת לוי ותיקוני הזוהר ומדרש הג"ל שפועל השופר כביכול בהשי"ת בעצמו, כשמתחילה עלה אל כיסא דין כדיליף 'עלה אלקים', ובכוח סגולת השופר הולך מכיסא הדין ויושב על כיסא רחמים, כאשר הכתוב מגיד בו "ה' בקול שופר".

והיינו, שמתגלה גודל אהבת השי"ת לבניו אהוביו, ועוצם יקרת ערך איש ישראל לפניו יתברך, וסגולתו המופלאה לאין ערוך בעיניו יתברך שמו. ומתוך כך הרי הוא כביכול "מתמלא עליהם רחמים ומרחם עליהם".

[ויעוין נא בספה"ק "תולדות אדם" (ריש פר' עקב) שכתב זקני הק' זי"ע בזה: "שהנקודה הפנימית שיש בכל אחד ואחד מישראל הוא יקר מאוד מאד כו', מפני ששרשם נחצב מסגולת ואוצר מלכו של עולם, כאמור בתורתנו הקדושה (שמות יט, ה) 'והייתם לי סגולה מכל העמים'. ואין שום מלאך ושרף יודעים מהות ערכם ואהבתם בעיני המקום, מחמת שהמחצב שלהם מאוצר מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא".

אך הוסיף שם: "אולם לצדיקי הדור, הקדוש ברוך הוא מגלה להם את אהבתו שיש לכל אחד ואחד מישראל", יעוין שם באשר מנמק מילתא בטעמא.

ובהאמור נמצא שבתקיעת שופר מגלה זאת השי"ת אף לכל ישראל, בין שלל צפונות רזי עולם המתגלים בבקיעת השופר].

ג

נשיאות חן ישראל לפני השי"ת מתגדלת ומתעצמת בירידת הדורות ותוקף הגלות בייחוד 'פנים בפנים'

בהפטרת היום קראנו בפסוקי ירמיהו הנביא (ירמיה לא, א): "כֹּה אָמַר ה', מֵצֵא חֵן בְּמִדְבָּר, עִם שְׂרִידֵי חָרֵב, הַלֹּךְ לְהַרְגִּיעוֹ יִשְׂרָאֵל".

מבואר, נשיאות חן של בני ישראל לפני ה', לבני דור המדבר עם היותם 'עם שרידי חרב', אשר נותרו לפליטת חרב מן המלחמות הקשות ["מצרים והעמלקי והכנעני" – רש"י], שמצאו חן לפני המקום ב"ה. ועליהם התנבא 'הלוך להרגיעו ישראל' ["בהוליכם לנחול ארץ מרגועם" – רש"י].

והנה בדורותינו אנו כתב המגיד מקוונץ זי"ע בספה"ק "עבודת ישראל" לראש השנה (ד"ה כה אמר), שיותר גדולה הנשיאות חן של בני ישראל בעיני המקום מבדור המדבר.

וזל"ה ק': "כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר וגו' (ירמיה ב, ב). ופירש האר"י ז"ל, שאז היה היחוד 'פנים באחור', עיין שם בכוונת תפילת מוסף ראש השנה. וזה הענין נפלא מלהבין, כי לפי השגת כל שכל לא היה דור כדור המדבר, אשר עיניהם ראו נפלאות ה' ואומץ גדולתו ביציאת מצרים וקריעת ים סוף והורדת המן ושליו. ובפרט קבלת אש דת מימינו של הקדוש ברוך הוא, והקפת ענני כבוד סביב למחנותם. וכמו שכתוב (במדבר יד, יד) 'אשר עין בעין נראה אתה ה' וענגך עומד עליהם וגו'". ואם כן אין לך יחוד כנסת ישראל עם דודה פנים בפנים כזה, כנודע כי הפנים מורה בכל מקום על גילוי אלהות, ומה זה שכתב האר"י על פסוק 'לכתך אחרי' שהיה היחוד פנים באחור".

"לכן נראה ליישב קצת דברי חכמים כדרבונות, על פי סברא ישרה הפוך מהנ"ל. כי בזמן דור המדבר אשר ראו ימין ה' רוממה עושה חיל וגדולותיו וגבורותיו, בודאי אין תימה אשר עבדוהו באמת ובלב שלם, מאחר שהיה יורד עליהם אש מן השמים, יראת ה' ואהבתו על ידי ראותם נפלאותיו בעליל. לכן הגם שהיתה עבודתם בשלימות וביתר שאת, לא היתה חשובה כל כך, כי החוש

נותן למי שרואה גדולת ה' ומלכותו כמותם, שיקבל עליו עול העבודה מפני אדון האדונים, לכן נקרא היחוד 'פנים באחור' וכתוב 'לכתך אחרי' וכו'."

"אבל אחר כך בדורות אחרונים, וכל מה שכבוד ה' הסתיר דבר יותר, ואין נראה אומץ ידו ונפלאותיו. ואף על פי כן מתחזקת כנסת ישראל ומתדבקת ביוצרה, ומקבלת עול מלכותו, ולא תפנה אל רהבים ושטי כזב, בפרט בחורבן ומצור ומצוק, יוכל להיות כי עבודתם נקרא בשם 'יחוד פנים בפנים' עכ"ל"ק.

למדנו מדברי קדשו, שככל שהדורות יורדים יותר מתגדלת הנשיאות חן של בני ישראל, וייחודם עם השי"ת יקרא "יחוד פנים בפנים", יותר מבדור המדבר שלא היה בגלוי כל כך הנשיאות חן רק בצורת 'פנים באחור'.

וכמו שמפרש הטעם, שככל שכבוד ה' יותר מוסתר, ולא רואים כמו בדור המדבר אומץ ידו ונפלאותיו. – ואף על פי כן מתחזקים ישראל להתדבק ביוצרה, ולקבל עול מלכותו יתברך עליהם, ואינם מפנים עורף ח"ו לפנות אל רהבים ושטי כזב, רק נשארים נאמנים לה' ולתורתו.

ובפרט ברבות עתים וימים קשים של 'חורבן ומצור ומצוק', העוברים לדאבון נפש על הכלל ועל הפרט, שבוודאי מתוך כל זאת תגדל ותתגבר יותר נשיאות חן שלהם בגודל אהבה וחיבה יתרה הנודעת להם בגלוי ייחוד פנים בפנים שוחקות כביכול.

ד

עליית השכינה הק' בדורות אחרונים על ידי השי"ת יותר מדורות קדומים של עבודת צדיקים קדושי עליון

ומעין דברי קדשו כתב הרה"ק מאפטא זי"ע בספה"ק "אוהב ישראל" לראש השנה (ד"ה ויהי איש), וז"ל"ק: "ויהי איש אחד גו' ושמנו אלקנה גו' אפרתי ולו שתי נשים שם האחת חנה גו' (ש"א א, א). ואומר, כי בכאן נרמז סודות נוראים ונפלאים. והוא, כי 'איש אחד' – הוא אחד המיוחד, שם הוי"ה ברוך הוא וברוך שמו הקדוש הנכבד והנורא וכו'". יעוין נא שם באריכות דברי קדשו המופלאים בזה.

ומסיים: "כשעלה ברצונו הפשוט ובמחשבתו הקדומה לברוא את העולמות וישראל עמו, וגלוי וידוע לפניו יתברך שיהיו לעתיד צדיקים בעולם אשר יעשו יחודים וכוונות מעליית השכינה כביכול, ועל ידי זה היה לו אז שעשועים גדולים והרחבת המוחין, ומזה היה עליית השכינה כביכול".

"והנה זאת היה מלפנים בדורות הראשונים, שהיו אז צדיקים גדולים ובהרחבת הדעת, והיה ביכולתם לכוין ולייחד כנ"ל. אך עכשיו בעוונותינו הרבים מאורך הגלות וצוק העתים וגודל תכיפות הצרות, אין אנו יכולים לעשות יחודים. – אשר על כן אנו מתפללין לה' יתברך (שם ג): 'ועלה האיש ההוא מעיר'ו' – היינו שיהיה לו עלייה מהתעוררות שלו כמו קודם בריאת העולמות, 'מימי'ם' – היינו כמו שהיו מימי קדם, 'ימימה' – יהיה גם כן עכשיו בזמן הזה. הגם שיש עם קדוש, עם כל זה אין ביכולתנו לכוין ולייחד כראוי, על כן יתעורר מעצמו ויעשה יחודים כרצונו הפשוט והקדום, ויהיה עליית השכינה ויבוא משיח צדקינו" עכ"ל"ק.

הרי שכתב גם כן כעין זה, שעתה בעוונותינו הרבים מחמת אורך הגלות וצוק העתים וגודל תכיפות הצרות, המונעים ומפריעים בעדנו לעשות הייחודים העליונים כמו הצדיקים שבדורות הקדומים להעלות כביכול שעשועים לפניו והרחבת המוחין. – מכל מקום התפילה להשי"ת היא להעלות את 'האיש' הרומז להשי"ת כביכול, 'מעירו' מהתעוררות שלו בעצמו, ויעלו ויתקבלו לפניו ברצון לריח ניחוח כמו 'מימים ימימה'. וכל זאת מחמת שאין ביכולתנו לכוין ולייחד כראוי, ולכן ימצאו חן לפניו אף בדורות נמוכים כאלו, שאף בהם תתעלה שכינתא קדישא, כמו שביאר.

ה

טענת נשיאות חן המקום להתקיים בנו 'הלוך להרגיעו ישראל' עד בחינת ילד שעשועים אשר המו מעיו ית' כביכול עליו – רחם ארחמנו!

ראינו אם כן שני נביאים [המגיד הק' מקו'ניץ והרה"ק מאפטא] בסגנון אחד מתנבאים, על עוצם נשיאות חן של בני ישראל לפני ה', שהיא מתגדלת ומתעצמת ככל שהדורות יורדים ומתמעטים.

שיותר ייאמר עליהם בזמנים כאלו "מצא חן במדבר עם שרידי חרב", בתוככי מדבר שממה, מקום נחש שרף ועקרב פנימי וחיצוני. עם שרידי חרב, מלומדי מכות בעיניו סבל רח"ל. – הן בנשיאות חן של כל איש ואיש בפרטות, בכל העובר עליו בתוקף מר גלותו הפנימית שלו, והן בכלליות ישראל בעוצם התגברות צרות הגלות.

אבי שבשמים!

אם בדורות קדומים של צדיקים וקדושים הדברים אמורים, מה נענה אנן בזמנינו כיום, שהתקיים בנו "עם שרידי חרב" כפשוטו ממש. אחר השואה האיומה שניתכה עלינו, בצרות ושמדות הריגות ומיתות משונות ואכזריות, בייסורים והשפלות נוראות שלא היו ולא נעשו מעולם.

ואחר כל זאת נשארנו מעט שרידים יחידים, 'שרידי שואה' שבקושי יצאו שרידי אש וניצלו בגוף ונפש שבורים ורצוצים. ואף על פי כן לא פנו אל רהבים ושטי כזב חלילה, ונשארו יהודים נאמנים לך ולתורתך הקדושה.

כמה נשיאות חן צריכים הם למצוא בעיניך 'עם שרידי חרב', כמה יש לקיים בהם מקרא שכתבת לאמר "הלוך להרגיעו ישראל!"

והנה בהמשך פסוקי ההפטרה קוראים אנו, עד היכן מגעת אותה נשיאות חן ואהבה עצומה של השי"ת אלינו, שמסיים בה הכתוב (ירמיה לא, יט): "הֲבֵן יָקִיר לִי אֶפְרַיִם, אִם יֶלֶד שְׁעִשְׁעִים, כִּי מָדִי דְבָרִי בּוֹ, זָכֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד, עַל כֵּן הָמוּ מַעֲי לּוֹ, רַחֵם אֶרְחָמֶנּוּ נָא ה'".

הראה כאן הכתוב חיבתו ואהבתו לאותם בנים 'שרידי חרב' אחר שנשא חן בעיניו, כמו 'בן יקר' נערך ויקר עד מאוד בעיניו, כפי שמכנהו 'ילד שעשועים' להשתעשע בו באהבה ותשוקה עזה. עד שבכל עת מדי דברי בו, זכור ונזכר לזכרו עוד ועוד.

וכדמסיים שלכן המו מעיו יתברך כביכול לו, ובאותה אהבה עזה וכיסופין עילאין "רחם ארחמנו נאום ה'".

וכל זאת הנשיאות חן והאהבה מכלל התעוררות קול שופר והתגלות מסתרי צפונות השופר, שנתבאר (אות ב) כוחו הגדול להתעלות עד כיסא כבודו יתברך, ולגלות מתוכו עוצם יקרת אהבת השי"ת לבניו עם קרובו.

ו

תפילת חנה הצילה את בנה מגזירת מוות מדין "אל הנער הזה התפללתי"

ובפסוקי הפטרת יום א' דראש השנה נאמר (ש"א א, כז): "אֵל הַנֶּעֶר הַזֶּה הִתְפַּלֵּלְתִּי, וַיִּתֵּן ה' לִי אֶת שְׂאֵלְתִּי, אֲשֶׁר שְׂאֵלְתִּי מֵעַמּוֹ".

ודרשינן בפרק אין עומדין (ברכות לא:): בפירוש מקראי קודש הללו, וזה לשון הגמרא: "אל הנער הזה התפללתי – אמר רבי אלעזר, שמואל מורה הלכה לפני רבו היה. שנאמר (שם כה) – בעת שהעלתה חנה את שמואל בנה הנער אחר שגמלתו אל בית ה' בשילה עם פרים לקרבנות ונסכים) ויישחטו את הפר, ויביאו את הנער אל עלי, ופריך, משום דוישחטו את הפר הביאו הנער אל עלי".

"אלא, אמר להן עלי קראו כהן, ליתי ולשחוט. חזנהו שמואל דהוּו מהדרי בתר כהן למישחט, אמר להו למה לכו לאהדורי בתר כהן למישחט, שחיטה בזר כשרה".

איתתוהו לקמיה דעלי, [שמשום ויישחטו את הפר' נצרכו להביא את הנער לפניו אחר שהורה לשחוט בזר]. אמר ליה, מגא לך הא. אמר ליה, מי כתיב 'ושחט הכהן' והקריבו הכהנים' כתיב (ויקרא א, ה), מקבלה ואילך מצות כהונה, מכאן לשחיטה שכשרה בזר".

"אמר ליה, מימר שפיר קא אמרת, מיהו, מורה הלכה בפני רבך את, וכל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה".

והיינו, שאף כי דרש הנער שמואל דרשה של אמת ששחיטה בזר כשרה, מכל מקום עבר על עבירת 'מורה הלכה בפני רבו', ויצא דינו לחיוב מיתה רח"ל.

והנה תיכף לאחר שנגזר דינו של שמואל הנער שלא לחיים, החלה חנה לערוך את תפילותיה בעדו, כמו שממשיכה הגמרא בדרשת המושך הפסוקים:

"אתיא חנה וקא צוחה קמיה (שם כז): 'אני האשה הנצבת עמכה בזה וגו'". כלומר, שכששמעה חנה אותה גזירה קשה שנגזרה על ראש בנה למיתה, החלה להרים קול צווחות, בזעקת תפילתה: "וַתֹּאמֶר, בִּי אֲדֹנָי, חַי נַפְשִׁיךָ אֲדֹנָי, אֲנִי הָאִשָּׁה הַנִּצְבֶּת עִמָּכָה בְּזֶה,

לְהִתְפַּלֵּל אֶל ה'". וכשם שניצבתי עמך להתפלל אל ה' ביוםא רבא דראש השנה כדי להיפקד בנער זה, כן ניצבת אני עמכה עתה להתפלל בעדו אל ה', ולהצילו מגזירת מוות.

"אמר לה [עלי הכהן לחנה]: שבקי לי דאענשיה, ובעינא רחמי, ויהיב לך רבא מיניה". שמכיון שכבר נגזרה גזירה הרי כבר התחייב זה הנער מיתה בדת של תורה. ואם משום התפילות שהיית ניצבת עמדי להתפלל אל ה' על הבנים, הרי יכולני לבקש רחמים מלפני ה', ולתת לך בן אחר שיהא עוד גדול יותר משמואל הנביא השקול כנגד משה ואהרן.

ועל כך באה תשובת חנה, "אמרה ליה: "אַל הַנֶּעֶר הַזֶּה הִתְפַּלְּלָתִי, וַיִּתֵּן ה' לִי אֶת שְׂאֵלָתִי, אֲשֶׁר שְׂאֵלָתִי מְעֻמוֹ". ופירש רש"י: "אל הנער הזה" – על זה ולא לאחר, מכאן שחטא לעלי, ורצה לענשו ולהתפלל שינתן לה בן אחר" ע"כ הצעת הסוגיא.

למדנו מתוך סוגיא זו הלכתא גברותא, שאפילו במצב חמור ביותר שכבר נגזרה גזירה רחמנא ליצולן, ויצא הפסק דין שלא לחיים, הרי באה צעקת תפילת האם והצילו אותו ובטלה כל הגזירה, ולא התקיימה בו חובת מיתתו ונעשה לשמואל החוזה ראשון לנביאי ישראל.

ולמדנו מתפילת חנה 'אל הנער הזה התפללתי', נער זה כמו שהוא כפי שהוא, אינה רוצה ואינה חפצה להחליפו בשום נער אחר, גם לא בדברא מיניה, רק את הנער הזה דווקא כפי שהוא וכמו שהוא.

וכמו שמפרשת טעמה ונימוקה עימה, אחר שהרבתה בתפילות רותחות בעדו, "אַל הַנֶּעֶר הַזֶּה הִתְפַּלְּלָתִי, וַיִּתֵּן ה' לִי אֶת שְׂאֵלָתִי, אֲשֶׁר שְׂאֵלָתִי מְעֻמוֹ". וממילא קניתי אותו בתפילות הרבות ונפשי קשורה בנפשו, כאשר שפכה בעדו תפילות רבות הן בעלותה בראש השנה בתפילותיה הרבות להיפקד בו, כדקיימא לן בפ"ק דמכילתין (ר"ה יא). בראש השנה נפקדה חנה. ולאחר שנגמל ונענש בגזר דין מוות, המשיכה עוד לצווח בעדו, לא נחה ולא שקטה, 'אל הנער הזה התפללתי, ויתן ה' לי את שאלתי', ואי אפשר לנו לוותר על בן אהוב כזה שנקנה ברוב עמל של תפילות ותחינות.

?

תפילת אבות ואמהות על עם בני ישראל במשך כל הדורות

והנה דין 'אל הנער הזה התפללתי' אינו נוהג רק בשמואל הנביא בכוח תפילת חנה, אלא כמו כן אנו עם בני ישראל כולנו בנים של תפילות ותחינות רבות שהתפללו אבות ואימהות בעדנו, ושפכו שיח ערב לפני קונם על ישראל, שאף הם נקראים נער כד"א (הושע יא, א) "כִּי נֶעֶר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְיֶהוּ".

כדאיתא בפרק הפועלים (ב"מ פה:): שאליהו הנביא מעורר את האבות הקדושים בכל יום תמיד להתפלל בעד זרעם, וכמו שאמר לו לרבי שם: "דאוקימנא לאברהם ומשינא ידיה ומצלי, ומגנינא ליה. וכן ליצחק, וכן ליעקב. ולוקמינהו בהדי הדדי, סברי תקפי ברחמי וכו'" עי"ש.

וכן מצינו בעת גזירתו של המן הרשע (אסתר רבה ז, יג): "באותה שעה רץ אליהו זכור לטוב בבהלה אצל אבות העולם, ואצל משה בן עמרם, ואמר להם עד מתי אבות העולם רדומים בשינה, ואי אתם משגיחים על הצרה שבניכם שרויין בה".

"כי מלאכי השרת וחמה ולבנה וכוכבים ומזלות ושמים וארץ וכל צבא המרום בוכים במרר, ואתם עומדים מנגד ואינכם משגיחים" עי"ש.

וכן מבואר בכמה וכמה מדרשי חז"ל בתפילות ששטחו אבות ואימהות על עם בני ישראל, כדוגמת התפילות הנוראות של האבות והאימהות בעת חורבן בית המקדש.

כמבואר באורך בפתיחתא דאיכה רבה (אות כד): "בשעה שחרב בית המקדש, בא אברהם לפני הקדוש ברוך הוא בוכה וממרט זקנו, ותולש שערות ראשו, ומכה את פניו, וקורע את בגדיו, ואפר על ראשו, והיה מהלך בבית המקדש וסופד וצועק וכו'" עיין שם באורך המשך תפילת האבות והאימהות.

וכן במשך כל הדורות מרבים אבות ואימהות זקנים וזקנות בתפילות, ושופכים דמעות שליש על בניהם ועל בנותיהם, על נכדיהם ועל נכדותיהם, זרע ברך ה'.

[ואף לאחר פטירתם ממשיכים אבות ואמהות להעביר בקודש בהפצרות ותחינות על זרעם שבעולם הזה, כמ"ש בזהר הקדוש (ח"ב טז): "אי לאו בעותא דילן על חיי, לא יתקיימון פלגות יומא בעלמא" עיין שם].

נמצינו אם כן אנו עם בני ישראל מוקפים הרבה תפילות אבות ואימהות מלאים מכל צד, בכל עת ובכל שעה עומדים בעדנו, "עין נושאים לך לשמים, לב שופכים נכחך כמים" לחון ולהציל את פליטת זרעם בניהם ובני בניהם עם שרידי חרב.

ח

טענת הצלתם של ישראל מכוח קנין תפילות אבות בהם 'אל הנער הזה'

אבי שבשמים!

"אל הנער הזה התפללתי", כל אותם תחינות וצווחות של תפילות מלב קרוע ומורתח לא נשפכו כי אם על 'הנער הזה' אלו היהודים כפי שהם וכמו שהם.

הרי יש בכוחה של תפילת אבות ואימהות להציל מן הגזירה כדילפינן הלכתא מתפילת חנה, שלא ניתן להמירם ח"ו באומה אחרת, כי אם 'אל הנער הזה' דייקא, כפי שהם וכמו שהם חיים וקיימים לפניך, כן ביקשו והתפללו בעדם.

ואף גם זאת מתגלה ונודע מצפונות רזי תקיעת שופר, לעורר כל אותם תפילות שהתפללו אבות ואמהות מדורות עולם. שאף בהם שייך ענין 'עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם', כמ"ש במדרש הנ"ל במאמר אליהו הנביא זכור לטוב: "עד מתי אבות העולם רדומים בשינה".

וכן מתגלה בתקיעת שופר נשיאות חן של ישראל לפניו השי"ת כמו שנתבאר, 'מצא חן במדבר עם שרידי חרב', ונודע עוצם יקרת סגולת 'עם סגולה' (שמות יט, ה), וגודל חביבותם העצומה לפני המקום, 'הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים' אשר 'המו מעי לו' כמו שנתבאר.

אבי שבשמים!

התמלא נא רחמין עלינו כמ"ש במדרש (לעיל אות א) בעת תקיעת שופר, כאשר הכתוב מעיד בך "רחם ארחמנו נאום ה'". להצילנו מכל גזירות חלילה, ולהשאיר את 'הנער הזה' נער ישראל ואוהבהו כמו שהוא, להחזיקו ולהחיותו בטוב ובנעימים, ולהשפיע להם כל צרכיהם, ולמנוע מהם כל מיני עגמות נפש וייסורים רח"ל, למהר ולהחיש להם את גאולתם וישועתם, גאולת הפרט וגאולת הכלל.

וכאשר אף אתה אבי שבשמים כביכול עימנו בגלות המר, כדדרשינן במס' מגילה (כט.) בפסוק (דברים ל, ג): "ושב ה' אלקיך את שבותך – 'והשיב' לא נאמר, אלא 'ושב', מלמד שהקדוש ברוך הוא שב עמהן מבין הגליות". ושכינתא קדישא מתגוללת בעפר קרנה בצער וכאב בניה, "קלני מראשי, קלני מזרועי" (סנהדרין מו.). נבקשה נא ונתחנן בעת התגלות רצון המופלא של תקיעת שופר לגאול ולרומם את השכינה, ולרומם קרן ישראל עם שרידי חרב ושרידי שואה כמבואר, שנזכה לשמוע בקול שופרו של משיח בביאת גואל צדק במהרה בימינו, אמן.

לקבלת הגליון מידי שבוע למייל שילחו ל m0732951213@gmail.com